Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk

Et af Krigens Ofre

VERDENSKRIGEN 1914-18 — 4°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130019371493

0406

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Et af Krigens Ofre.

Lovet være Gud og vor Herres Jesu Kristi Fader, al Barmhjertigheds Gud og al Trøstes Gud, som os trøster i al vor Trængsel, at vi kunne trøste dem, som ere i allehaande Trængsel, med den Trøst, hvormed vi selv bleve trøstede af Gud. 2. Kor. 1, 3—4.

1919 - 3890

Meningen med denne Bog.

Hvis den Slægtning, som nu hviler i fremmed Jord, var bleven begravet paa en af vore hjemlige Kirkegaarde, saa havde hans Paarørende efter Evne bestilt en Gravsten hos en Stenhugger, og derpaa havde de sat hans Navn og hans Fødselsdag og hans Dødsdag. Og nedenunder havde de sat et Bibelsprog eller et Salmevers, som maaske baade han og de havde fundet Trøst i. Denne Gravsten med sin Indskrift paa Familiens Gravsted vilde saa have staaet som et Minde for den kommende Slægt om den Hedengangne.

Da vi veed, at dette desværre er udelukket, saa har jeg tilbudt, at jeg vilde sætte ham en Mindesten ved denne Bog, som kan opbevares i Familien og bære Vidnesbyrd om det Offer, som denne har maattet bringe.

Hoptrup, i Februar 1919.

Tonnesen.

I fremmed Jord.

Luc. 23, 54—56. Og det var Beredelsesdag, og Sabbaten stundede til. Men Kvinderne, som vare komne med ham fra Galilæa, fulgte efter og saa Graven, og hvorledes hans Legeme blev lagt. Og de vendte tilbage og beredte vellugtende Urter og Salver; og Sabbaten over holdt de sig stille efter Loven.

Hvilken Forandring, naar to Øjne lukker sig!

En Præstekone sagde paa Dødslejet til sin Mand: „Hvor godt at det ikke er Dig, der døer! Saa skulde Børnene og jeg straks have forladt Præstegaarden, vort midlertidige Hjem.

En holstensk Greve, som jeg stundom havde været sammen med i Bestyrelsen for Diakonissestiftelsen i Flensborg, døde tidlig. Da han ingen Børn havde, maatte hans Hustru forlade Grevskabet, som gik over i en anden Linje. „Hvilken Forandring, naar to Øjne lukker sig!" maatte jeg tænke, da jeg kort efter saa Grevinden i Sørgedragt ved en Aarsfest i Flensborg.

Hvilken Forandring for os Forældre, da vi en Dag fik det Sørgebudskab ude fra Felten, at vor Søn var falden. Endnu større var Forandringen for Dig, Du sørgende Enke, da Du fik det Budskab, at Din Mand, Dine Børns Fader, var falden eller død derude.

Dertil kom den sørgelige Omstændighed, at vor kære Slægtning matte begraves i fremmed Jord. Vi kunde ikke være tilstede ved hans Begravelse og kan heller ikke siden frede om hans Grav.

Da min Søn den 1. August 1915 var falden nede i Sydpolen, kunde hans to Sidemænd, den ene fra Aabenraa og den anden fra Hoptrup Sogn, nok meddele mig, hvor den dødbringende Kugle havde truffet ham og hvordan hans sidste Øjeblik havde været, men Begravelsen havde de ikke haft med at gøre. Først tre Fjerdingaar efter traf jeg en Kammerat fra Hadersley, der efter Slaget havde været med at begrave min Søn tillige med den unge Hans Enemark fra Gestrup i en Dobbeltgrav ude paa en Mark op til en Skov. Men Vedkommende var ikke i Stand til at angive Gravens Beliggenhed saa nøjagtig, at man efter Krigen kunde rejse ned til Sydpolen og opsøge den. Jeg skrev saa til Krigsministeriet i Berlin, som har et Oplysningskontor ogsaa angaaende disse Ting. Atter efter tre Fjerdingaar fik jeg Efterretning derfra, at nu var de to unge Mennesker blevne flyttede hen paa en Kirkegaard, hvis Navn var nøjagtig angivet. Jeg skrev saa til denne Kirkegaards Forvaltning og bad om et Fotografi af Graven. Dette fik jeg, og det var saa godt udført, at man tydeligt kan læse Navnene Theodor Tonnesen og Hans Enemark paa det ene Kors. Dette Billede staar nu paa mit Skrivebord og jeg sidder paa denne Maade hver Dag overfor min Søns Grav.

Det er mig en lille Trøst, men rigtignok langt større er den Trøst, at jeg hver Dag, ligesom Kvinderne fra Galilæa Langfredag, kan sidde overfor Jesu Grav i Josef af Arimatæas' Have og se, hvordan han er bleven lagt. Jeg kan saa sukke:

Mit Hjerte i den Grav, du laa
til Paaskemorgen rød,
lad, naar det aftner, Hvile faa
og smile ad sin Død!

Det kan ogsaa forhjælpe mig til at smile ad min Søns tidlige Død.

Du, kære, kære Læser, er maaske ikke saa heldig stillet i saa Henseende som jeg, at Du har et Billede af Din Søns, Din Mands, Din Faders Grav. Men for at du kan gøre dig en Forestilling om Gravene derude i den fremmede Jord, har jeg i denne Mindebog ikke blot ladet Billedet af min Søns Grav (det første), men ogsaa Billeder af en Del andre Kirkegaarde aftrykke. Du kan saa vælge et af dem i den Tanke, at saadan omtrent ser Graven ud.

Og dog kan det heller ikke være den største Trøst for Dig. Nej, den faar Du først, naar Du som Kvinderne fra Galilæa sætter Dig overfor Jesu Grav med den samme Kærlighed til Jesus som de.

Længsel.

Psalme 42.

I en Nadversalme staar der:

> Du længes til din Frelser hen,
> han længes efter dig igen;
> den begge Siders Længsel maa
> dog vist en snar Forening faa.

Der er Tale om „en begge Siders Længsel", en gensidig Længsel. Vil du ikke nok, kære Læser, prøve dig selv, om det passer for dit Vedkommende!

At det passede i Forholdet mellem dig og dine Paarørende i Felten, det tvivler jeg ikke om. Det kan jo være, at du allerede har haft en lignende Anmeldelse i Dagbladene, som denne: „Fjernt fra sit kære Hjem, som han længtes saa inderlig efter, døde vor kære Søn, Broder, Forlovede". Ud af en saadan Bekendtgørelse taler „en begge Siders Længsel".

Men om det nu passer, naar det drejer sig om dit Forhold til Gud, er jeg ikke sikker paa.

At din Frelser længes efter dig, det er der ingen Tvivl om. Hans Sindelag er endnu det samme, som da han den sidste Aften sagde til sine Disciple: „Jeg har hjertelig længtes efter at holde Maaltid med Eder".

Det er jo „en underlig Frelser, vi ejer", at han saadan kan længes efter os Mennesker. Det er jo dog ellers saaledes, at en Person, der er os usympatisk og har noget frastødende ved sig, den længes man ikke efter. Og nu skulde man jo dog synes, at vor Frelser ligefrem maatte frastødes, ja væmmes, naar han ser tværs igennem og ser alt, hvad vi huser af Modbydelighed i Sjæledybet. Hvori ligger det, at han kan længes efter os! Det kommer af, at vi er dyrekøbte. „Hvad dyrt er købt, man vogter nøje."

Om du derimod „længes til din Frelser hen", det er ikke en afgjort Sag. Hvis det skal være Tilfældet, maa der være sket en lignende Forandring med dig som med dem, der har digtet den 42. Psalme, „Koras Børn".

I Mose Dage, under Ørkenvandringen, gjorde Kora og hans Slægt Oprør imod Mose og imod Gud, fordi de maatte døje saa meget ondt. I Davids Tid digtede Koras Slægt en hel Række dejlige Psalmer, blandt andre den 42., hvori de i de stærkeste Udtryk taler om deres Længsel efter Gud. De sammenligner deres Længsel efter Gud med Hjortens Skrig efter Vand, der jo skal være noget af det mest ynkelige, naar Kilder og Vandløb er udtørrede. Hvilken Forandring maa der ikke i Mellemtiden være sket med Koras Børn!

Kære Læser! Har du ogsaa saadan en Mellemtid, en Omvendelsestid, da Oprørsaanden, den revolutionære Aand hos dig er bleven forvandlet til et Skrig efter Gud, en uudholdelig Længsel?

Af Naturen har vi Mennesker allesammen en revolutionær Aand over for Gud, som særlig ytrer sig i tunge Tider. Vi bliver bitre og utilfredse ligesom Koras Børn i Ørkenen. Det kan være, at denne revolutionære Aand ogsaa har ytret sig hos dig under alt det tunge, som du og din Familie har oplevet under Krigen. Har du saa haft en Livsmagt i din Sjæl, der kunde slaa den revolutionære Aand ned?

Det er underligt, at Koras Børn deroppe i Hermonbjergene længes langt mere efter Templet i Jerusalem end efter deres eget Hjem. Det sidste er der slet ingen Tale om i den 42. Psalme, medens de derimod siger: „Det vil jeg komme ihu og udøse min Sjæl i mit Inderste, at jeg gik frem med Hoben og gik afsted med den til Guds Hus med Frydeskrigs- og Taksigelsesrøst, i den Hob, som holdt Højtid". Det er underligt, siger jeg, fordi Jøderne ellers altid har været det Folk, der skattede Hjemmet og Familielivet højest af alle Folkeslag. Vi ser her Israliter, der veed, at Helligdommen, Guds Hus, kan byde dem langt større Ting end deres Hjem.

Kære Læser! Har du det ogsaa saaledes i Helligdommen, hvor Ordet og Sakramentet bydes dig, at det er dig endnu kærere end dit Hjem? Dit Hjem led et stort Tab, da han, der nu slumrer derude i fremmed Jord, ikke fik Lov til at vende hjem. Har du søgt og fundet Trøst i Helligdommen?

Hvis du har den Overbevisning, at den Faldne faldt i gode Hænder, da han døde, nemlig i Jesu gennemborede Hænder, saa veed du, at han er i det himmelske Hjem. Derfra tilvinker og tilraaber han dig: Indret dine Sager saadan, at du kan være, hvor jeg er, thi her er godt at være!

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

ZUM GEDENKEN
DER IM SIEGER-
KRIEGEN SIEGEN
RHEINISCH 1870/71
IN KAMPFE

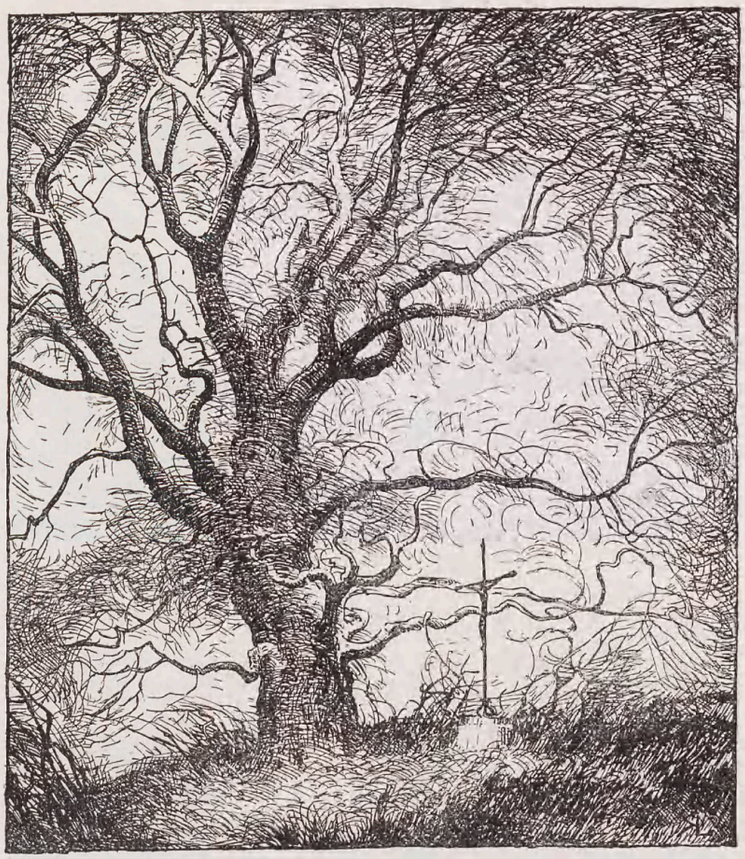

Rustent Krucifix ved Siden af et forblæst Elmetræ ved Vervins.

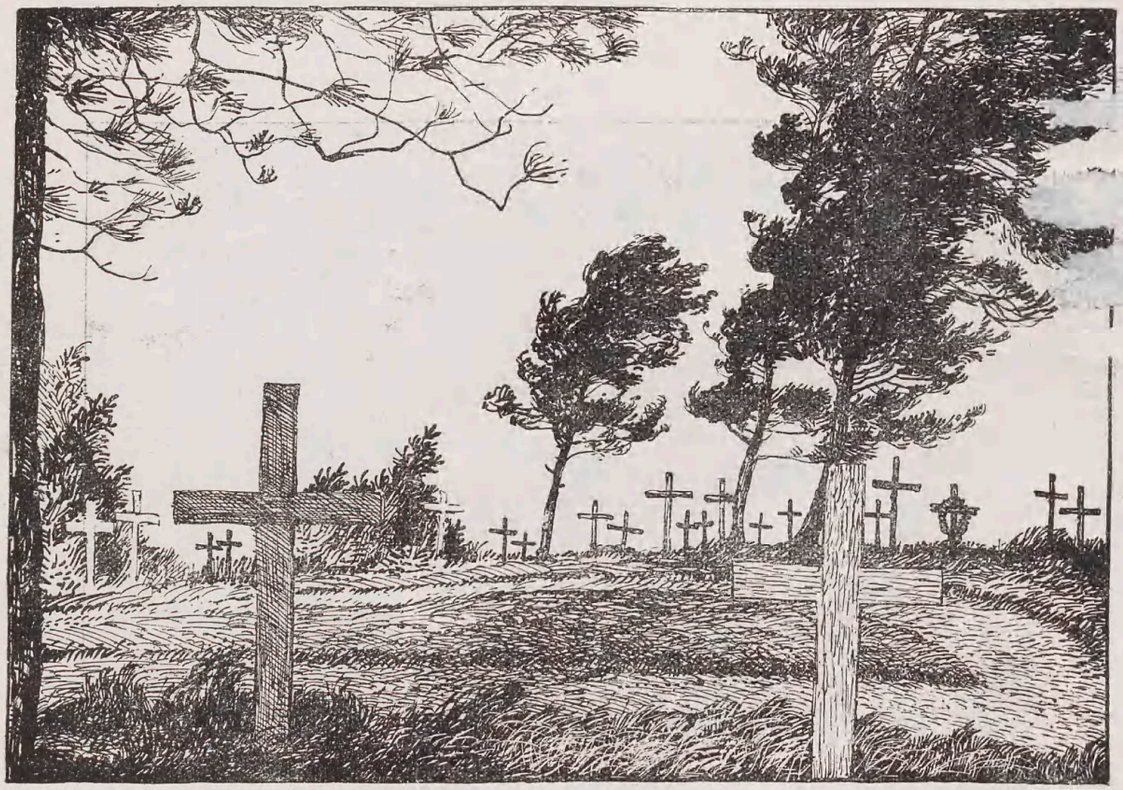

Gravsteder ved Mons.

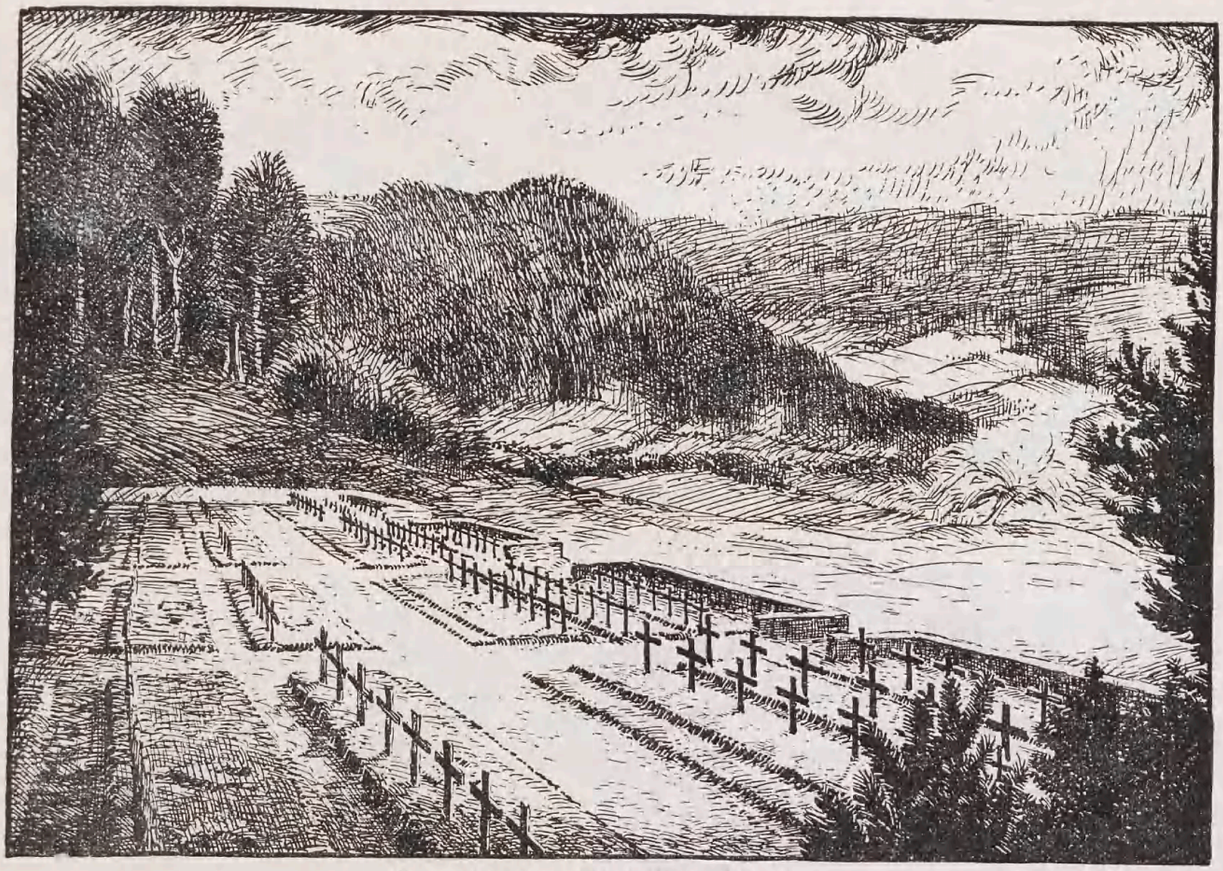

Gravsteder i en Hededal ved Bruyéres.

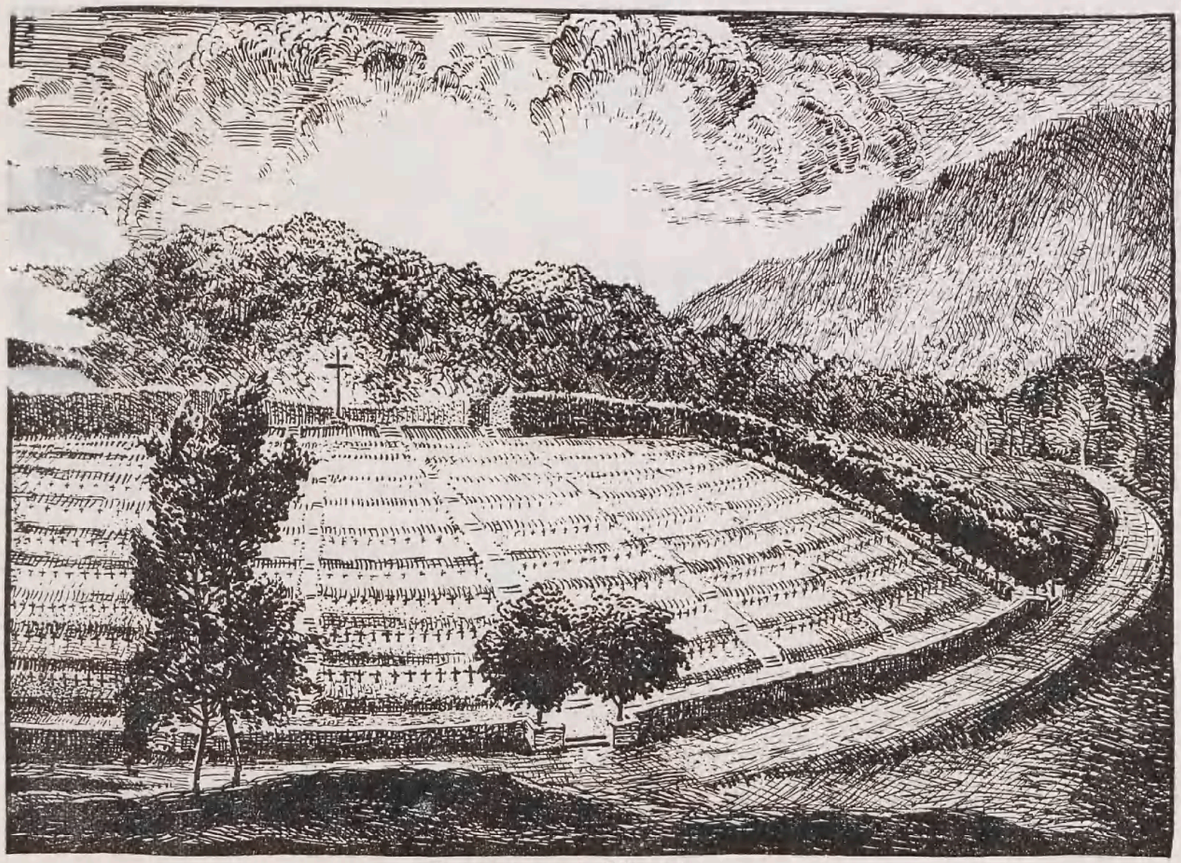

Gravsteder ved Montaigu.

Kirkegaard med højt Kors paa en Bakke ved Vervins.

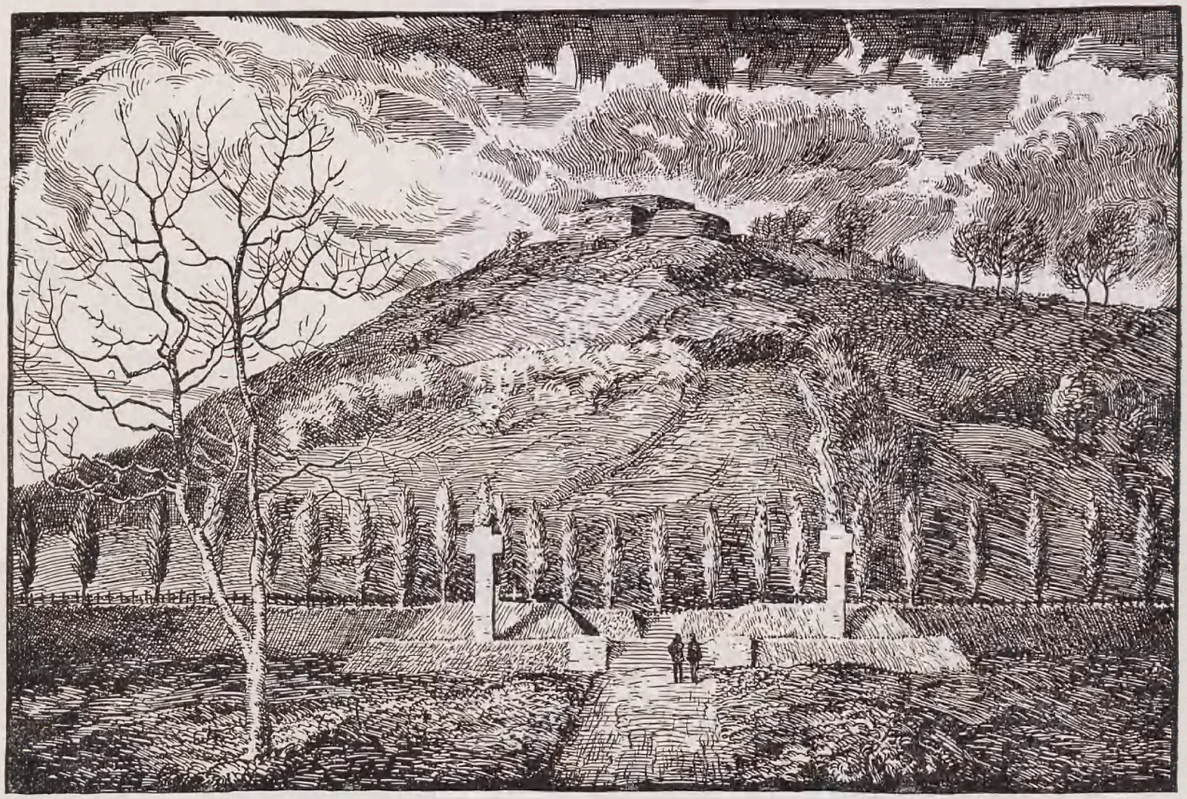

Kirkegaard ved Ardon.

Det store Stævne.

Matth. 28, 16—17. Men de elleve Disciple gik til Galilæa til det Bjerg, hvor Jesus havde sat dem Stævne. Og da de saa ham, tilbade de ham, men nogle tvivlede.

Lad os vort Møde i Himlen bestemme,
mulig paa Jord vi mødes ej mer.

Saaledes har man i Løbet af de sidste Aar haft Grund til at sige til hinanden de utallige Gange, da der er blevet taget Afsked mellem dem, der drog ud i Felten, og dem, der blev herhjemme.

Hvordan kan vi Mennesker sætte hinanden Stævne i Himlen?

Hvordan kan vi faa det saadan, at vi med god Grund kan synge:

O Gud ske Lov! det hjemad gaar!
did, hvor det store Stævne staar?

Kun da, naar Himlens Kongesøn har faaet Lov til at sætte os Stævne paa Jorden, og dette Stævne har faaet et godt Udfald. Skal vi faa det saadan, at vi kan synge:

Ej mer jeg gruer for Dommedag,

saa maa vi have oplevet en lille Dommedag her paa Jorden, lille i Sammenligning med den store hisset, men dog en Dommedag.

I ovenstaaende Ord hører vi om, at i de 40 Dage mellem sin Opstandelse og sin Himmelfart satte Jesus dem Stævne i Galilæa. Vi hører tillige, at han ved denne Lejlighed gav dem Missionsbefalingen: „Gaar ud i al Verden og gører alle Folkeslag til mine Disciple!" Deraf kan vi se, at det Stævne, han satte de Elleve, ikke blot skulde befæste dem i deres eget Troslив, men ogsaa gøre dem skikkede til at gaa hans Ærinde. Et saadant Stævne trænger hans Disciple til ogsaa i vor Tid. Ogsaa du og jeg!

Vi kan være overbeviste om, at han, som siden satte vor kære Søn, Broder, Mand, Stævne ved en tidlig og maaske brat Død derude i Felten, han skal nok i Forvejen have gjort alt for at røre ved hans Samvittighed og faa et Opgør mellem den og ham tilvejebragt.

En Soldat, som i mange Uger havde ligget paa Lasarettet, fortalte, da han for første Gang vaagnede af sine Feberdrømme, Rødekors-Søsteren, hvordan han havde set Jesus, da denne satte ham Stævne paa den blodige Valplads.

Gennem flere end 20 Slag var han gaaet som i en sælsom fremmed, næsten festlig Følelse; men da, i dette ene Slag, det sidste, da havde han set Jesus.

En Kugle havde truffet ham i Brystet, havde kastet ham over mod et Træ; der var han sunket om i Græsset; og der havde han henligget i Smerte og med opspilede Øjne set ud efter Hjælp. Men denne udeblev længe. Foran ham, ved Siden af ham, havde Soldaterne ligget og skudt; de fjendtlige Kugler var sust hen over ham; da havde han set en Skikkelse komme bagfra indtil den forreste Frontlinje; saa havde den stillet sig imellem de fjendtlige Ildlinjer, havde rakt Hænderne ud i to Retninger, til Ven og Fjende, som om den vilde sige: Hold op! Det er nok!

Men derpaa havde Skikkelsen ligesom delt sig og var bleven til to; og de skiltes fra hinanden; den ene gik over paa vor, den anden over paa den anden Side. Han havde set, at det var den samme Skikkelse, der kom tilbage, og det syntes ogsaa at være den samme Skikkelse, der gik hiftover.... Og saa begyndte Skikkelsen at bøje sig ned, den strøg de Døde over deres Ansigt og gjorde det fredeligt og skønt; den gav de Stønnende noget at drikke og bar andre bort....

Han havde ligget og tænkt: Snart ser han ogsaa mig. Men han havde vel endnu ikke set ham; eller de andre havde det haardere behov; han var bleven liggende en Tid endnu. Og alt dette skete i selve Ildlinjen, og Skikkelsen havde ikke vaklet, ikke bævet....

Saa var vore rykket frem med høje Raab. Skydningen var længere borte, men enkelte Kugler kom endnu flyvende. Da havde han tabt Skikkelsen af Syne, men det var forekommet ham, som om han nu saa Skikkelsen langt ude.

Saa var der kommet Mennesker med en Baare og havde lagt ham paa den. Og lige som de havde villet gaa bort, var Skikkelsen hiftovre fra kommen med en ung Soldat i sine Arme, en Fænrik, saa ung, saa ung — ham havde den lagt ved Siden af ham.

Og saa afsted, tilbage, op ad en Høj! Og da havde han paa Højen set et Billede: et Træ, som stod i Aftenrøden, thi Dagen gik til Ende. Et Træ uden Blade, nøgen, skudt i Stykker, men ejendommelig i Formen, nemlig som et Kors — eller var det maaske et Kristuskors, lavet af Menneskehænder? — Han kunde ikke mere sige det, thi Sanserne begyndte at svigte ham. Men det vidste han: Kristus hængte ikke paa det.

Og efter en Pause spurgte han sagte Søsteren: Forstaar De, hvis det var et Pinetræ, hvorfor han ikke hængte derpaa? — Det er falden mig ind: fordi han behøvedes i Slaget.... thi derom drejer det sig: han behøves nu som før og altid som den, han den

Gang var: som Menneske blandt Menneskene, til at lægge Hænderne paa de Faldne, de Døde saa vel som de endnu levende — og saa ofte erkendt og kun erkendt af de Tænksommes Øjne. — —

— — —

Den sidste Del af Fortællingen havde ogsaa Lægen hørt, der lige var kommen til ham. Han sagde intet; men tog herefter Søsteren til Side og sagde: Vi maa endnu skaane ham, tal ikke for meget med ham, han er endnu ikke feberfri.

Men den Saarede laa i de hvide Puder og smilte og drømte, idet han sov ind, endnu om den Skikkelse, han havde set.

I min Faders Hus er der mange Boliger.

Joh. 14, 2.

Til Nytaarsaften 1914 sendte en ung Mand fra Hoptrup Sogn, som stod ude i Felten, mig en Nytaarshilsen til Offentliggørelse i „Sædekornet". Den lød: „Til alle, som har været med til at glæde mig til Jul, hjertelig Tak! Med Ønsket om et velsignet Nytaar hilses alle derhjemme fra Frankrigs Jordhuler". Ovenover denne Hilsen var der henvist til Joh. 14, 2: „I min Faders Hus er der mange Boliger", og til Verset:

Jeg længes, Jesus kære, o maatte snart jeg staa
blandt hin den store Skare med hvide Klæder paa.
En Plads for mig jeg veed dog er beredt blandt dem.
Deroppe hos dig, Jesus, der har jeg jo mit Hjem.

Nedenunder stod Verset:

Ingen Nød og ingen Lykke
fra hans Favn os bort skal rykke,
som den bedste Ven blandt Venner
han vor Trang og Længsel kender.

20 Maaneder efter maatte jeg holde Sørgegudstjeneste over ham. Da var han død af Gasforgiftning. Til Tekst for min Mindetale valgte jeg, som rimeligt var, ovenstaaende Tekst og sagde dertil omtrent saaledes:

Naar vor Frelser bruger Udtrykket: „Eders Hjerte forfærdes ikke", saa maa han tænke paa noget forfærdeligt, som Disciplene skal opleve. Han tænker paa alt, hvad der vil hænge sammen med hans forestaaende Død. At det vilde blive forfærdeligt for Disciplene, kunde han slutte deraf, at saadan stod det for ham selv. Der fortælles nemlig lige i Forvejen, at da nogle Grækere vilde se ham, da udbrød han: „Nu er min Sjæl forfærdet; og hvad skal jeg sige? Fader, frels mig fra denne Time!"

Budskabet om, at nu var ogsaa vor kære K. E. falden, havde noget af det forfærdende ved sig. Vi vidste, at han stod ved det svære Artilleri som Underofficer. Derfor mente vi, han var ikke i saa stor Fare, og derfor blev vi saa forfærdede, da vi fik Budskabet.

Dødsmaaden havde ogsaa noget forfærdende ved sig. Saaret i Panden var kun let. Nej, det han døde af, var, at han havde indaandet den giftige Gas fra en Gasbombe, der eksploderede i hans Nærhed. I Førstningen havde han ment at kunne fortsætte sin Tjeneste som Delingsfører, men nej, Forgiftningen indvirkede saadan paa hans hele Konstitution, at han maatte bringes til Samlingsstedet for de Saarede, og der døde han tre Kvarter efter. Men ikke sandt, alt hvad der hænger sammen med Gasangreb og Gasforgiftning, det er noget af det mest forfærdende. Det ligger saa langt under det, hvad man før regnede til Ridderlighed. Jeg tror ikke, at Ridderne i Middelalderen vilde have anvendt denne Kampmaade, selv om de teknisk havde været i Stand dertil.

Det forfærdende ved Budskabet forøgedes ved, at det indtraf herhjemme til en Tid, da Moderen var svær syg og Dag og Nat pintes af saa voldsomme Smerter, at de kun for en lille Tid ad Gangen kunde lindres ved Bedøvelsesmidler.

Jesus nøjedes imidlertid ikke med at tale beroligende til Disciplene, for at forebygge, at de forfærdedes alt for galt, naar den store Katastrofe skulde komme; nej, han siger, hvad han vil gøre, for at Katastrofen for deres Vedkommende kan faa en god og velsignet Udgang.

Han siger til Disciplene: I veed jo dog, hvad et Hjem er og hvad et Faderhus er. — Jo, det vidste de nok. Det vidste de fra det Hjem, hvor de var fødte og opvoksede. Det vidste nogle af dem ogsaa fra det Hjem, som de selv havde grundlagt. Peter f. Eks. havde eget Hjem i Kapernaum. Og saa tilføjer Jesus: Naar eders jordiske Hjem staar for Eder som et dejligt Sted, tror I saa ikke, at det himmelske Hjem er tusind Gange dejligere? Det er den samme

Slutning, som Grundtvig 1800 Aar senere har draget, naar han siger:

Er Livet alt lifligt herneden,
med Herren i Aanden et Eden,
hvor kan vi da nogen Tid glemme:
langt bedre hos Herren der hjemme!

Eller naar Paul Gerhardt siger:

Ak, tænker jeg:
Er der saa stor
en Skønhed paa den faldne Jord
for Syndere at finde,
hvor vil vi da vel glædes ved
al Glansen af Guds Herlighed,
som er i Himlen inde!

Maa vi nu ikke nok tro, at naar K. E. Nytaarsaften 1914 valgte Jesu Ord om Faderhuset med de mange Boliger, saa har han ogsaa for sit Vedkommende draget denne Slutning fra det jordiske til det himmelske Hjem?

Hvor rart og velsignet et jordisk Faderhus kan være, det vidste han fra det Hjem, som han havde tilbragt sin Ungdom og Barndom i. Det Hjem har han hin Nytaarsaften i første Linje tænkt paa, og det har været hans brændende Ønske, at han snart maatte se det igen. Men saa er hans Tanker gaaet videre, og han har sagt sig selv: Skulde det ikke blive mig forundt, saa er der et Hjem histoppe, der er tusinde Gange herligere, det er Faderhuset med de mange Boliger.

Maa vi ikke ogsaa nok tro, at da K. E. den 12. August ved Peronne blev ramt af den væmmelige Gasforgiftning og maatte bæres til Samlestedet for de Saarede, da har hans Hjem i Hoptrup og hans Hjemstavn, Nordslesvig, været hans første Tanke? Men da saa hans Tilstand forværredes, og han maatte sige sig selv: Mit jordiske Hjem og min jordiske Hjemstavn naar jeg nok ikke mere — da har hans Tanker vendt sig opad mod det Hjem og den Hjemstavn, der var tusinde Gange dejligere.

Efter at Jesus havde henledet Disciplenes Tanker til „Faderhuset med de mange Boliger", vidste han nok, at deres Indvending vilde være: Ja dette Faderhus det er et passende Sted for dig, den syndfrie, den hellige, den rene, men vi kan ikke tænke paa at komme der. Det er vist gaaet Disciplene, som der fortælles om en lille Pige. Da hendes Mor vilde lære hende at synge: „Lad os ile, lad os ile", gik det godt, indtil de kom til Verset:

Hvilken Glæde, hvilken Glæde,
ind i Salems By at træde,
gennem Portens Perlerader,
ad de guldbrolagte Gader,
frem for Lammets Kongestol!

Da udbrød den lille Pige: Hvilke rene Fødder maa de have, der skal gaa paa saadanne Gader!

En lignende Tanke har vist ogsaa gjort sig gældende hos vor kære K. E., naar han blev mindet om Faderhuset med de mange Boliger. Det har vist ingenlunde staaet for ham som en Selvfølge, at det var et passende Sted for ham. Vel har vi aldrig fra hans Ungdom herhjemme eller fra hans fireaarige Soldaterliv hørt om vilde og stygge Ungdomssynder; han var et tiltalende, stille og beskedent ungt Menneske. Men vi maa vel nok antage, at det blodige Haandværk, han nu i to Aar maatte udøve, Livet blandt daarlige Kammerater, lange Tider af Uvirksomhed og andre Forhold har vist ham, at han ikke besad de rene Fødder, der gjorde ham skikket til at betræde da guldbrolagte Gader histoppe. Jeg tænker mig, at denne stille, indesluttede Jagttager netop ude i Felten og bedre end herhjemme har set, hvad Synd er, og det ej blot paa andre, men særlig ogsaa paa sig selv. Tanken om en egen Værdighed til at komme ind i Faderhuset med de mange Boliger forgik vist derude.

Denne Indvending fra Disciplenes Side: Faderhuset histoppe er passende for dig, men ikke for os — søger vor Frelser heller ikke at gendrive paa den Maade, at han henviser til den gode Forandring, der er sket med Disciplene. Nej, han siger: „Jeg gaar bort at berede Eder Sted". Deri ligger tværtimod den Indrømmelse: Vanskelighederne for Syndere ved at komme ind i det himmelske Hjem er saa store, at ingen kan rydde dem af Vejen, undtagen jeg. Udtrykket „Jeg gaar", indeholder alt, hvad der hørte med til Jesu tunge Gang som Forsoner. Han udmaler ikke, hvad der alt vil møde ham paa denne tunge Gang, endnu mindre formaar nogen af os at udmale det.

Men ingen af de Genløste veed,
hvor Vejen var tung og lang,
de fatted ret aldrig, hvad Hyrden led
paa denne sin Frelsergang.

Men saa meget veed vi da, at naar det har kostet Guds Søn saa meget at berede en Bolig i Himlen ogsaa for vor kære unge Ven, som vi mindes idag, saa vil han ogsaa have sat alt ind paa at vinde ham som en Løn for sin store Smerte.

Opstandelseshaabet.

Du lyse Morgens Frydebud,
af Frydebud det største:
Da Herren gik af Graven ud,
da gik han som den første!
De mange, mange Brødre smaa,
saa mange, som ham fulgte,
de skal engang som han opstaa,
hvor Graven saa dem dulgte.

Det skøre, skrøbelige Kød,
lad det i Muldet dukke,
lad bunde dybt i Havets Skød
min Askes sidste Fnugge,
og lad dem vejres om som Løv
for alle Verdens Vinde, —
han, som har Adam skabt af Støv,
vil nok sit Livskorn finde —

og raabe til den bange Jord:
„Giv hid, hvad du har røvet!"
og lade sine Englekor
omsmelte Sjælestøvet
og aande paa os med sin Aand,
mens alle Stjerner ramle,
og aande os et Klædebon,
et nyt og dog det gamle,

Ja, hvad der i dit Øjes Glans
var Genskin af det høje,
og hvad i Smilets Sejerskrans
du vandt i Kamp og Møje.
og hvad i Pandens Sarkofag.
var Gravskrift over Kødet,
og hvad der i dit Aasyns Drag
blev til, naar Hjertet gløded, —

det er for stærkt for Ormens Tand,
det leve vil og vaage,
det lyser over Gravens Rand
og gennem Dødens Taage,
det vokser op til idel Fred,
til uforkrænket Fylde,
det skal en bedre Legemhed
i Livets Land omhylle.

Den blindes Øje det skal se,
den Døves Øre høre,
den Halte ad sin Krykke le,
den Stumme Ordet føre;
men døv for denne Verdens Lyst,
med Støvets Tunger stumme,
skal den Forløste i sit Bryst
Guds Aand i Renhed rumme.

Og naar da Jordens Maal er fyldt,
mens Dybets Flammer buldre,
og hver har lagt sin Syndebylt
paa Jesu stærke Skuldre,
naar alt, hvad der er kvindefødt,
har prist den Kvindefødte,
naar alt er Liv, og det kun dødt,
som al Guds Naade ødte, —

naar eet i Kærlighedens Baand
alt levende da vorder,
og Fjende rækker Fjende Haand,
den Myrdede sin Morder, —
naar Gud har hørt hver Tolders Bøn,
saa han for Tronen stedes,
og hver fortabt, men funden Søn
i Faderhuset glædes, —

da skal vi atter ses igen
med mer end Josefs Glæde
og Haand i Haand og Ven med Ven
for Herrens Aasyn træde,
da skal vi atter kendes ved,
vi Børn af Syndesorgen,
og kende ham, der gav os Fred
hin store Paaskemorgen.

Chr. Richardt.

Missionstrykkeriet
(ved J. Fischmann)
København B.